

ખતવણી

--નાટવર ગાંધી

સવાર પહતાં તમે નીકળતા દુકાને જવા,
સજાઈ કરી, ગોખલે અગરબત્તી, દીવો, પુજા,
પ્રણામ કરી દેવને, પછી ઉઘાડતા હાટડી.
દલાલી, ઘણી લેણદેણા, વય આખી ધંધો કર્યો,
અનાજ બધું, સાથ શીંગા, તલ, તેલ, ધી, ગોળનો.
ફરે ન ચક્કાંદું બાપોર બળતે, તમે એ સમે
દુવાર અરધું કરી લગીર નીંદ ખેંચી લીયો,
ઘરે નીસરતા પતાવી બધું કામ રાતે પછી.

જમ્યા, નહીં જમ્યા જ, ઉભજક એમ વાળું કરી,
કરો ખતવણી, હીસાબ ગણી રાત પુરી કરો,
સવાર પહતાં વળી દીવસ એ જ એનો શરૂ.
-હેમેશ ઘરમાળ આ- ખબર ના પડી કોઈને
અચાનક જ એક દીન ઉઘડી નહીં હાટડી,
કરી ખતવણી તમે જીવનની ખરે આખરે.

યુવાન વયમાં

યુવાન વયમાં અનેક સપનાં લઈને નીકળ્યો,
ભયો જગત ખુબ કેંનજીક, દુર ને છેવટે
વસું, વીચરું આજ આ નગર રમ્ય સોહામજો
અમેરીકન રાજધામ શાસ નામ વોંશીંગને.

પરંતુ ઉર દોહરું સતત દેશમાં, ગામમાં,
લટાર લઉં રાજમાર્ગ અહીં વીશ્વસતા તણા,
તદા મન લઈ જતું ગલી ગલી જુના ગામની,
અહીં ભરી ભરી પટોમક પટે સમું નાવલી,
હતું ઝરણું શુષ્ણ તોય નદી જે કહી વહાલથી.

સલામ ભરું સાબદી ધવલ, નીલ, રાતા ધજે,
તદા ફરકતો ઉરે ધવજ ત્રીરંગી જ્યાં ચક છે.
વળી કદીક રાજ્યગાન અહીંનું પર્યું કાન જે,
તદા ગણગણું અચુક ઈકબાલ, ટાગોરને
રહી રહી સ્મરું અહીં જનમભોમ મા ભારતી.

અંજલી

કદીય નથી વાત જાણી કરી, ને કરી વાત તો
અહીંતહીની, અન્યની, ખબર પુછી ત્રાહીતની,
અવ્યક્ત મનની ઉપાધી બધી, ભાર વ્યાધી તણો
નથી જ નથી ઠાલબ્યો કદીય મોકળા દીલથી.

ઉપાડી લઈ જીવતા સરવ ભાર સંસારનો,
કદી ન હસતા, જીવન કોઈ ઉત્ત્વાસ ના,
નથી સ્મરણમાં કદી વીરલ સ્પર્શ કો વહાલનો,
તમે નજીક તોય દુર, પરીચીત જાણ નહીં.

મદાર તમને હતો કંઈક ભાર ઓછો કરું,,
વીવેકહીન હું, ધમાલ કરું, ધાર્યુ મારું કરું
કરું મદદ કાંઈ ના, ઉપરથી હું માથે પહું,
હવે વસવસો કરું વ્યરથ તાતના મોતનો.

નથી જ નથી નીવહ્યો સપુત, નમ આજાંકીત,
અનું હું તવ પૌત્રનો સુહંદ તાત એ અંજલી.

કૃતજ્ઞ ધરું ધુળ

પીછાણાધણી આછી જાણ ન'તી તોય આવી પર્યો
અકીચન હું આમતેમ અથડાઈ આવી ચહ્યો,
ઉદાર હંદે સ્વીકાર મુજનો કર્યો, ને વળી
કર્યું ભરણા, પુર્ણ પોષણ કર્યું; દીધું શીક્ષણ;
થયો દ્વીજ અહીં વળી જીવનપાઠ જાણ ભણી.
ઉઘાડી સહુ બારણાં, દઈ બતાડી સીડી કહ્યું
યથેચ્છ ચહવા, ન બંધન કશાં, સહારો બધો,
મળ્યું જીવન નવ્ય, ધ્યેય, ચરીતાર્થ થઈ જુંદાની.

ગમે ધનીક દેશ આ... પણ વીશેષ અકર્ષણ
ઇમર્સન પ્રબુદ્ધ, લીંકન વીમુક્તી-દાતા તણું.
થરોનું, વ્હીટમ૱ન, ટ્રૈન, કવી એમીલીનું મને;
ભલે ઉર વસે સદા જનમભોમ માભારતી
પરંતુ મન, કર્મ, ધ્યાન, દઢ આત્મના નીણિયે
કૃતજ્ઞ ધરું ધુળ મસ્તક અમેરીકાની સદા.

--નાટવર ગાંધી

શ્રી નટવર ગાંધી

કવી-પરીચય

અમેરીકન કોન્સેસમાં ગુજરાતના વાજીયાઓને બેસાડી દો; પછી જુઓ કે દેશ નજો કરે છે કે નહીં ! ઉદાહરણ હાજરાહજુર છે. અમેરીકાના કેપીટલ વૉશિંગટન શહેરનું નાણાતંત્ર ખાખામાં હતું. હિસ્ટ્રીક્ટ ઓફ કોલંબીયા ૨૦૦૦ની સાલ સુધી દર વર્ષે ૫૦૦ મીલીયન હોલરની ખાધ કરતું હતું. ગુજરાતના આ બીજા ગાંધી ચીફ ફાયનાન્શીયલ ઑફિસર બન્યા. આખા તંત્રને સીધું દોર કરી નાખ્યું ! આજે વૉશિંગટન શહેર પાસે દોઢ અબજ હોલર ખાતામાં જમા બોલે છે. તેમાં ૪૦૦ મીલીયન હોલર કેશ છે. પીતાના હાથમાં હાટડી હતી; દીકરાની બાથમાં અમેરીકાની રાજધાની છે.

સને ૧૯૪૦માં સાવરકુંહલામાં જન્મેલા શ્રી. નટવર ગાંધી લગભગ ચાર દાયકાશી અમેરીકામાં વસે છે. મગજમાં લક્ષ્મીછને રાખે છે; ને હંદ્યમાં સરસ્વતી. સૌનેટ સર્જનમાં સારી ફાલ ધરાવે છે. પ્રથમ કાવ્યસંગ્રહ ‘અમેરીકા અમેરીકા’ ૨૦૦૫માં પ્રગટ થયો અને ‘ઈન્ડીયા ઈન્ડીયા’ ૨૦૦૬માં. એમના કાવ્યસંગ્રહ ‘અમેરીકા અમેરીકા’માંથી વીજેલાં આ ચાર કાવ્યો, આપને ગમશે. ‘ખતવણી’ કાવ્ય તો ગુજરાતી ભાષાના પાઠ્યપુસ્તકમાં સ્થાન પામવાને યોગ્ય છે.

કવીનો સંપર્ક : natgandhi@yahoo.com

—હરનીશ જાની harnish5@yahoo.com અને ઉત્તમ ગજીજર uttamgajjar@hotmail.com

● મધુરેણ સમાપયેત્ર ●

બહુ જ ભુશીની વાત છે કે અમેરીકાના પ્રચીન્દ્ર કાર્ટુનીસ્ટ શ્રી. મહેન્દ્ર શાહ દરેક ‘સાને ઈ-મહેશીલ’ માટે એક કાર્ટુન મોકલશે. આભાર મહેન્દ્રભાઈ. પધારો, મહેશીલમાં આપનું સ્વાગત છે. માણીએ એમનું કવીતાર્ણન ‘અરજ’ ઈ-મેઇલ સંપર્ક : mahendraaruna@msn.com

કવિતાદ્વન

અરજ છે એકજ મારી...

"તાસી ગયોદું....,
આ ઈલીગલ જુંદગીથી.
ન્યોગ્યાવર કરી દઉ
તારા ચરણોમાં
આખો ને આખો પહેલો પે-ચેક...
અરજ છે એક જ મારી:
જો....,
અપાવી હે તું 'શ્રીન-કાડ'

કૃષ્ણ ઉવાચ:
"ક્યાંથી અપાવું તને 'શ્રીન-કાડ'?
આ દેશમાં...,
જ્યાં અમેજ આવ્યાં છીએ કન્ટેઇનરમાં...!"

મહેન્દ્ર શાહ

"સને ઈ-મહેશીલ" -- વર્ષ : બે -- અંક : ૫૭ -- જુલાઈ ૦૮, ૨૦૦૬

તળગુજરાતથી દુર, દરીયાપાર વસવા છતાં ગુજરાતી સાહિત્યની સાધના કરતા સર્જકોની કૃતીઓની સને ઈ-મહેશીલ 'વીદેશ-સર્જનોત્સવ' ઉજવવાનું નક્કી ધયું અને સ્નેહી શ્રી. હરનીશમાઈ જાનીએ એના સંપાદનની સઘળી જવાબદારી સહર્ષ સ્વીકારી એનાથી વધારે રૂંકું શું? સૌ સાહિત્યસર્જકોનો અને ભાઈ હરનીશ જાનીનો ખુબ ખુબ આભાર..

અક્ષરાંકન : ઉત્તમ ગજર : uttamgajjar@hotmail.com

Address:

Harnish Jani

4, Pleasant Drive,

Yardville

NJ 08620-**USA**

Phone-**609-585-0861** : email : harnish5@yahoo.com